

RÈGIM JURÍDIC I CONSIDERACIONS PRÈVIES

Associacions

RÈGIM JURÍDIC I CONSIDERACIONS PRÈVIES

Amb caràcter previ a l'estudi de la tributació de les associacions, analitzarem:

- 1.- Concepte d'associació.
- 2.- Llibres que han de portar les associacions.
- 3.- Deures de transparència.
- 4.- Llei de Protecció de dades de caràcter personal (LOPD).
- 5.- Conflicte d'interessos.
- 6.- Gratuïtat dels càrrecs.
- 7.- Els voluntaris.
- 8.- Comunicacions amb les administracions públiques.

Què és una associació

Una associació és una entitat que reuneix les següents característiques:

1. No té afany de lucre. És el què les distingeix de les empreses les quals Sí persegueixen un guany.
2. Constituïdes voluntàriament, per 3 o més persones.
3. Té per objectiu complir una finalitat d'interés general.
4. Poden ser temporals o indefinides.
5. Poden desenvolupar una activitat econòmica accessòria/subordinada a la seva finalitat, sempre i quan els rendiments que se'n derivin es destinin al compliment d'aquesta finalitat.
6. El patrimoni no es pot repartir entre els socis ni es pot cedir gratuïtament a persones determinades ni a entitats amb ànim de lucre (SL, SA, CB, SCP...).

Libres de les associacions:

Alguns llibres els han de portar totes les associacions, d'altres dependrà de sí estant obligades a presentar l'Impost sobre societats (IS). Vegem un resum:

Tipus llibre	Obligació presentació IS	No obligació presentació IS
Llibre Actes	SI	SI
Llibre Socis	SI	SI
Llibre de Caixa	NO	SI
Llibre Diari	SI	NO
Llibre Inventari	SI	NO
Comptes anuals	SI	NO
Registre voluntaris (en cas que en tinguin)	SI	SI

TRANSPARÈNCIA

1.- Comptes anuals:

Tenen obligació de presentar els comptes anuals les següents associacions:

- a.- Les declarades d'utilitat pública.
- b.- Les que rebin periòdicament subvencions o altres ajuts econòmics de les administracions públiques.
- c.- Les que per finançar les seves activitat recorrin a fons públics.
- d.- Les que malgrat no trobar-se en cap dels anteriors supòsits, tinguin l'obligació de presentar l'Impost sobre Societats.

TRANSPARÈNCIA

2.- Llei de transparència:

La llei de transparència obliga a les entitats privades sense ànim de lucre que reben subvencions o ajuts públics a portar a terme diferents tipus d'actuacions de transparència i informació pública. Són aquelles entitats que es troben en un dels següents supòsits:

- a.- Reben subvencions o ajuts d'import igual o superior als 100.000 Euros anuals.
- b.- Reben subvencions o ajuts d'import igual o superior a 5.000 Euros i representin el 40% dels seus ingressos anuals.

En aquest cas, s'ha de fer pública determinada informació i documentació, com per exemple, els estatuts de l'entitat, retribucions dels òrgans de direcció, dades de l'entitat, comptes anuals, auditoria de comptes, convenis de col·laboració,...

Aquesta informació s'haurà de fer pública a través de:

- El lloc web de l'entitat o seus electròniques.
- A través dels portals de les administracions, quan es tracti d'entitats amb finalitats culturals o socials i de menys de 50.000 Euros de pressupost.

En cas d'incompliment de les obligacions de transparència i publicitat, la llei preveu un règim sancionador.

TRANSPARÈNCIA

3.- Obligació d'auditar les associacions:

Només ho hauran de fer aquelles associacions, que es trobin en algun dels següents supòsits:

- Hagin rebut subvencions o ajuts públics superiors a 600.000 Euros.
- Les que així ho estableixin els seus estatuts.
- Aquelles que ho exigeixi llur dimensió (import net xifra negocis superior a 5.700.000 Euros, total actiu superior a 2.850.000 Euros i/o més de 50 treballadors).

LOPD

Com afecta la Llei de Protecció de Dades de Caràcter Personal a les associacions?

Les associacions, com qualsevol altre entitat o empresa, estant obligades a donar compliment a la Llei de Protecció de Dades de Caràcter Personal (LOPD), i afecta només a aquelles dades de persones físiques. Entre les obligacions destacades trobem:

- 1.- Donar d'alta els fitxers de dades de caràcter personal de què disposa l'Associació a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.
- 2.- Elaborar i aprovar un document de seguretat. Adoptar les mesures necessàries per donar compliment al citat document i les mesures que s'hi contenen. En el document de seguretat s'ha d'incloure un Responsable de Seguretat, i relacionar els usuaris d'accés a dades de caràcter personal.
- 3.- Facilitar els drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació de les dades personals.
- 4.- Informar al titular de les dades de la seva captació i el seu tractament.
- 5.- Les mesures de seguretat que s'han d'adoptar variaran en funció del nivell dels fitxers de dades de caràcter personal que es tractin, que poden ser bàsic, mitjà o alt. En el cas que les dades tractades fossin de nivell mitjà o alt s'imposa l'obligació de passar una auditoria interna i externa cada dos anys.
- 6.- Atorgar contractes amb tercers que tractin les dades personals de l'associació per prestar un servei a fi d'assegurar el compliment de les mesures de seguretat (deure de secret i confidencialitat).
- 7.- Convé indicar que l'incompliment de les obligacions imposades en la LOPD poden comportar sancions econòmiques de quanties molt elevades. Les sancions lleus oscil·len entre 900 i 40.000 Euros, les greus entre 40.001 Euros i 300.000 Euros i les sancions molt greus entre 300.001 i 600.000 Euros.

CONFLICTE D'INTERESSOS

Com ha d'actuar l'associació en cas de conflicte d'interessos entre l'associació i un dels seus membres?

En cas que, en l'adopció d'un acord, hi hagi conflicte d'interessos entre l'associació i l'interés personal d'un dels seus membres, la persona afectada ha de facilitar tota la informació rellevant a l'òrgan que prendrà la decisió, i s'ha d'abstenir d'intervenir en la deliberació i la votació.

S'entén que hi ha interès personal, no només quan afecta directament al membre en qüestió, sino també en els següents casos:

- 1.- Quan es tracti del seu cònjuge, parella, pares, avis, fills, néts, sogres, fills polítics (gendres/joves), germans, cunyats, tiets (de sang i per afinitat) i nebots (de sang i per afinitat).
- 2.- Les societats respecte de les quals sigui administrador.
- 3.- En cas que el conflicte sigui entre l'associació i una empresa (SL o SA), quan l'interés afecti els seus administradors, apoderats i els socis que tenen el control de la societat.

GRATUÏTAT DELS CÀRRECS

En principi, els càrrecs de l'òrgan de govern s'exerceixen de forma gratuïta, si bé tenen dret que se'ls hi paguin les despeses que hagin avançat. Sempre i quan, aquestes estiguin relacionades amb el desenvolupament dels esmentats càrrecs i estiguin degudament justificades.

Si, algun membre de l'òrgan de govern, realitza funcions de direcció o gerència diferent als esmentats càrrecs, pot ésser retribuït, però cal:

- 1.- Contracte laboral o mercantil.
- 2.- S'abstingui en la deliberació i votació en l'adopció de l'acord, relatiu a la seva contractació, per tractar-se d'un conflicte d'interessos.

El nombre de membres de l'òrgan de govern que percebi qualsevol tipus de retribució de l'associació, no pot superar la meitat dels que integren aquest òrgan.

VOLUNTARIS

Si us nodriu de voluntaris (no cobren una nòmina) pel desenvolupament de la vostra activitat, cal que tingueu en compte el següent:

1.- Heu de disposar d'un pla de voluntariat que reguli tota allò que faci referència a la gestió dels voluntaris dins l'entitat, així com d'un pla formatiu que indiqui la formació que necessita el voluntari per desenvolpar l'activitat voluntària en l'entitat.

En el cas d'entitats amb menys de 100 voluntaris, podeu adherir-vos als plans de voluntariat i formació de les vostres respectives federacions o entitats de primer nivell.

2.- Heu de nomenar un coordinador dels voluntaris.

3.- Heu de firmar amb el voluntari un "Full de compromís", que és el document que recull la relació entre el voluntari i l'entitat. En el cas que els voluntaris siguin socis de l'entitat no caldrà subscriure el "Full de compromís".

4.- En cas de ser necessari, cal facilitar als voluntaris, un element que els identifiqui com a tals.

5.- L'entitat ha de tenir un Registre de voluntaris, amb les dades d'aquests i les activitats que desenvolupen.

6.- Cal subscriure una pòlissa de responsabilitat civil que cobreixi els danys que pugui causar l'activitat del voluntari, així com assegurar les mesures de seguretat i salut.

7.- Rescabalar al voluntari les despeses que li hagi ocasionat l'acció voluntària.

8.- Us podeu inscriure al Registre d'Associacionisme i Voluntariat de Catalunya de forma voluntària i gratuïta, la qual cosa us permetrà acreditar-vos com a tals entitats, als efectes de rebre subvencions vinculades al vostre àmbit o pel foment de l'associacionisme i el voluntariat.

COMUNICACIONS

A partir del 04 d'octubre de 2016, les associacions i fundacions estant obligades a comunicar-se amb les administracions públiques de forma electrònica.

Aquesta obligació implica, principalment que, les administracions públiques (hisenda i seguretat social principalment) no enviaran cartes per correu en paper, si no que és l'entitat la responsable de mirar la web de l'administració corresponent per comprovar si ha rebut notificacions.

Com funciona?

- 1.- Si l'Administració, tributària o de la seguretat social, ha de fer una notificació a l'entitat ho farà a través de la Seu Electrònica de la seva web.
- 2.- L'Entitat hi accedirà a través d'un certificat digital, obtingut prèviament, que l'acredita per poder rebre la notificació.
- 3.- Transcorreguts 10 dies des que s'hagués posat la notificació a disposició de l'entitat al web i no s'hagués descarregat, aquesta es considera notificada, i comença a comptar el termini per a presentar al·legacions o formular recurs en cas de no estar conforme amb la notificació efectuada.

TRIBUTACIÓ DE LES ENTITATS SENSE ÀNIM DE LUCRE

Associacions

TIPUS D'IMPOSTOS

- Impost de societats (IS)
- Impost sobre valor afegit (IVA) i model 347.
- Seguretat Social
- Impost Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.
- Tributs locals

IMPOST DE SOCIETATS

Les associacions són entitats parcialment exemptes del Impost de societats (art. 9.3 LIS).

Tindran obligació de presentar IS:

- Entitats amb ingressos exempts superiors a 75.000 euros.
- Entitats amb ingressos no exempts amb retenció superiors a 2000 euros (exemple: ingressos lloguers,...)
- Entitats que obtinguin ingressos no exempts sense retenció. (no hi ha import límit).

IMPOST DE SOCIETATS

Què signifiquen rendes exemptes? (art.110 LIS)

- Són les rendes derivades de l'objecte social de l'entitat, sempre i quan, aquestes rendes no constitueixin una activitat econòmica. (ex. Quotes associats, donacions, subvencions, aportacions fundacionals,...).
- Determinades transmissions oneroses de béns sempre i quan, l'import de la transmissió es destini a noves inversions del immobilitzat relacionat a l'objecte social de l'entitat.

IMPOST DE SOCIETATS

Què significa activitat econòmica?

Una activitat econòmica consisteix en qualsevol actuació en la que s'utilitzin mitjans materials o personal de l'associació; amb la finalitat d'organitzar pel seu compte una activitat, que consisteixi en prestar un servei o vendre alguna cosa, amb independència de que aquesta activitat estigui relacionada amb els fins socials i estatutaris de l'entitat.

IMPOST DE SOCIETATS

TIPUS RENDA	EXEMPT	Obligació presentar IS
Quotes d'associats	SI	depèn
Quotes associats retribuïdes	NO	SI
Subvencions rebudes i donatius	SI	depèn
Concursos o rifes	NO	SI
Tallers i cursos	NO	SI
Revista	NO	SI
Publicitat	NO	SI
Ingressos bancaris	NO	SI
Arrendaments	NO	SI
Venda llibres	NO	SI
Venda loteria	NO	SI
Organitzar àpats	NO	SI
Venda begudes i entrepans	NO	SI
Organització esdeveniments culturals	NO	SI
Organització concerts de música	NO	SI

IMPOST DE SOCIETATS

Quines són les despeses que ens podem deduir?

Ens podem deduir aquelles despeses lligades a l'activitat econòmica. No es poden deduir les despeses lligades a rendes exemptes. Si són despeses generals que afecten a rendes exemptes i no exemptes, aleshores ens deduirem la part proporcional.

IMPOST DE SOCIETATS

- Que implica haver de presentar l'impost de societats?

Per presentar l'impost de societats s'ha de confeccionar la comptabilitat de l'exercici i fer un balanç i un compte de resultats.

- Quina és la sanció per no presentar-lo?

La no presentació del impost suposa una infracció tributaria greu (aproximadament 250 euros), a més de pagar del 100-150% del que s'hauria d'haver ingressat.

IMPOST DE SOCIETATS

- Quan s'ha de presentar l'impost de societats?

Si l'exercici es tanca el 31 de desembre, l'impost s'ha de presentar abans del 25 de juliol de l'any següent del tancament.

- Quin és el tipus impositiu?

El tipus impositiu és un 25% de la base imposable (si tenim un resultat negatiu no s'ha de pagar res i ens podem compensar la pèrdua pels anys següents)

- S'han de fer pagaments a compte?

En funció de la quota resultant del impost s'hauran de realitzar pagaments a compte del impost el 20 d'octubre, el 20 de desembre i el 20 d'abril.

IMPOST DE SOCIETATS. Tributació de la loteria

S'ha de distingir entre si l'entitat (consultes DGT):

- Organitza les rifes: en aquest cas s'ha de donar d'alta d'IAE per una nova activitat i tributar per l'impost de societats per les rendes obtingudes.
- Ven loteria amb recàrrec: en aquest cas l'entitat ven la loteria amb un petit recàrrec que suposa un donatiu rebut. Tot i així, ha de tributar per l'IS ja que la venda de loteria no suposa l'objecte social de l'entitat.

IVA

La llei del IVA a l'article 20 apartat ú determina unes exempcions que no depèn de l'entitat sinó del tipus que d'activitat que desenvolupa, de les quals, en destaquem:

2º Serveis hospitalització i assistència sanitària. També inclou serveis alimentació, subministrament medicaments,...

8º Assistència social (infància, joventut, educació especial, minories ètniques, refugiats, acció social, cooperació desenvolupament, assistència alcohòlics i toxicòmans, reinserció social...). Inclou serveis alimentació, allotjament,...

9º Educació de la infància i joventut, guarda i custòdia de nens,...

IVA

12º Prestació de serveis o entregues de béns accessoris efectuades als seus membres sense finalitat lucrativa amb objectius polítics, sindicals, religiosos, patriòtics, filantròpics o cívics d'acord als estatuts. Inclou els col·legis professionals, cambres oficials, organitzacions patronals, federacions,...

13º Serveis a persones físiques que practiquin esports si són prestades per entitats de dret públic, federacions esportives, entitats esportives privades de caràcter social,...

14º Serveis culturals, entre els quals destaquem:

- Biblioteques i arxius
- Visites museus, galeries art, jardins,...
- Representacions teatrals, musicals, coreogràfiques, audiovisuals i cinematogràfiques.
- Organització d'exposicions i manifestacions similars.

IVA

No obstant, l'anterior la Llei del IVA defineix que han de complir les entitats per a declarar-se sense ànim de lucre (art.20 ap.3):

1. Manca de finalitat lucrativa i dedicar tots els beneficis eventualment concedits al desenvolupament d'activitats exemptes d'ídèntica naturalesa.
2. Els càrrecs de president, patró o representant legal han de ser gratuïts.
3. Els socis, comuners, partícips i familiars fins a 2n grau no poden ser destinataris principals de les operacions exemptes ni gaudir de condicions especials.(amb algunes excepcions).

IVA

Es pot donar el cas que algunes associacions realitzin activitats econòmiques, per tant, estan subjectes a IS, no obstant, poden estar exemptes d'IVA.

És freqüent que es formulin consultes a la Direcció General de Tributs (DGT) per entitats sense fins lucratiu sobre la tributació del IVA. Per tant, és important analitzar amb deteniment cadascuna de les activitats realitzades.

IVA. Exemples.

- Els serveis prestats per les AMPAS de menjador estan exemptes d'IVA (ap.8°), no obstant, és una activitat econòmica subjecte al IS.
- Els serveis de l'AMPA per la pràctica de l'esport estan exempts d'IVA (ap. 13°). Però una entitat mercantil que faci classes de ioga, pilates, tai-chi,... tributarà al 21%.
- La venda de llibres per les AMPAS està subjecte al IVA del 4%.

IVA. Exemples.

- Entitat sense ànim de lucre que presta serveis de cases de colònies (ap.8°) de protecció a la infància i joventut fins 25 anys estan exemptes IVA.
- Els tornejos de tennis, pàdel,... si es cobra un preu d'entrada al públic està subjecte al 21% d'IVA.
- Un club esportiu que cobri quotes periòdiques que respongui a la utilització concreta i efectiva dels serveis prestats, si compleixen els requisits d'exempció (ap.13°) estaran exempts. Sempre i quan, els serveis prestats han d'estar directament relacionats a les persones físiques que practiquin esport o educació física.

IVA. MODEL 347

El model 347 és una declaració anual informativa que es presenta durant el mes de febrer i has d'informar d'aquells clients o proveïdors que hagin superat la quantitat de 3005,06 euros/any (IVA inclòs).

En el cas de les associacions que desenvolupin activitats econòmiques també han d'incloure les subvencions rebudes o concedides.

Les entitats de caràcter social exemptes de tributació IVA no cal que incloguin les operacions de subministraments d'aigua, electricitat i combustibles, ni tampoc assegurances.